
BIBLIOTEKA MUZEUM
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO W KIELCACH

SERIA
HUMANISTYCZNA
TOM I

P O E Z J A
POWSTANIA
KOŚCIUSZKOWSKIEGO

Zebrał
oraz zaopatrzył wstępem i objaśnieniami
JULIUSZ NOWAK-DŁUŻEWSKI

WYDANO Z ZASIŁKU
WYDZIAŁU NAUKI
MINISTERSTWA OŚWIATY

K I E L C E 1946
Skład główny w Księgarni S. ARCTA w Warszawie
NOWY ŚWIAT 35

*P. Dr. H. Mieczysław Pincusowski
z prośbą o pomoc
Dnia 14. 4. 57. Dubr*

WAŻNIEJSZE DOSTRZEŻONE OMYŁKI DRUKU

str.	jest	winno być
XI w. 24	— Makulki	— Makulski
XVIII w. 13	— ustosukowanych	— ustosunkowanych
XXXI w. 18	— zokresie	— zakresie
XXXVII w. 6	— Dela vigne'a	— Delevigne'a
XL w. 18	— Estrelchera	— Estreichera
XLVII w. 10	— językowymi	— językowymi
11 w. 4	— Dubenką	— Dubienką
11 w. 25	— boń	— broń
15 w. 8	— łożczy	— łoczy
16 w. 20	— alma	— arma
18 w. 26	— dzleło	— dzieło
71 w. 8	— ginie	— gnije
75 w. 26	— nagrober	— nagrobek
76 w. 12	— teraz	— teraz
78 w. 14	— hetmam	— hetman
81 w. 11	— pétardes	— pétarades
95 w. 21	— jęczenia	— jęczenie
96 w. 10	— cię	— Cię
103 w. 13	— ten	— I ten
120 w. 26	— gonerałowi	— generałowi

SPIS TREŚCI

	str.
Wstęp	V—LVIII
Pobudki wojenne	
Wiersz do narodu — J. Jasińskiego	1
Do Krakowa	2
Śpiewka włościan krakowskich	4
Krakowiak 1794	5
Pieśń korpusu tow. kawalerii narodowej—Frankowskiego	6
Wiersz w dzień zaczynającego się obozu — A. Hoffmana	8
Odezwa narodu do stanu rycerskiego kawalerii narodowej	10
Do Sandomierzanów	13
Triumf Warszawy pod naczelnictwem T. Kościuszki	13
Do powstającego narodu pod naczelnictwem Tadeusza Kościuszki	16
Do broni 1794	21
Marsz (Ojczyzna na nas woła)	22
Odezwa do Polaków	23
Wiersz do Polaków 1794 — przez A. H. W.	25
Wezwa mieszkańców ziemi polskiej do obrony ojczyzny	26
Piosnka — J. Tyszkiewicza	39
Ojczyzna do swych synów	39
Ad Polonos — A. Nadeckzy'ego	41
Wiersz JMei Xiędza de Nedecze Nedeczky'ego — przez X. W. Łańcuckiego	42
Marsylianki Kościuszkowskie	
Hymn	47
Powszechny ogłos ziem mazowieckich	49
Pieśń żołnierska	51

	str.
Pieśń ochotników krakowskich — A. Felińskiego . . .	54
Marsz w obozie Kościuszki — Naczelnika pod Krakowem	56
Marsz przy powstaniu narodu litewskiego . . .	57
Marsz żmudzki	57
Gilotyna	58
Pieśń 1794	59

Liryka religijna

Hymn do Boga	63
Pieśń na dziękczynienie Opatrzności	64
Modlitwa czasu teraźniejszego	65
Piosneczka Kościuszki	65

Liryka satyryczna

Wiersz obywatelski	69
Odezwa od zdrajców ojczyzny	70
Odezwa do zdrajców ojczyzny (na Rogozińskiego)	76
Duma dziadów farnych	78
Sen	79
Fort kamraty, fort Prusaki	80
Aux Prussiens pendant le siège de Varsovie . . .	81
Ad urbem Varsaviam seu Neo-Louis-Bourg — przez F. B.	81
Do miasta Warszawy czyli Luisburga chybnego — przez	
Ks. S. M.	82
Julian Ursyn Niemcewicz do Józefa Bielawskiego . .	82
Księżę-Prymas zwąchał linę	83
Nagrobek X. Prymasa Poniatowskiego	83
Na śmierć X. Prymasa Poniatowskiego	84
Nagrobek Zajączkowi	84
Zagadki różne	85
Epigramaty powstaniowe	86

Liryka narracyjna

Pieśń Moskali — jeńców w Krakowie	89
Predały Polszczy zmienniki w Grodnie	90
Dyspozycja komendanta Głowackiego Bartosa . . .	92
O Kościuszcze	92
Duma o wyrznięciu Pragi	94
Nasz Kościuszek sławny był	96

Liryka pochwalna

Na powstanie Krakowa i Warszawy — A. Felińskiego .	101
Do Kościuszki	101
Do uzbrojonego ludu pod naczelnictwem Tadeusza Kościuszki — J. Bielawskiego	103
Pieśń na wjazd Kościuszki	104
Żal po wzięciu Kościuszki — przez B. M. B.	107
Na rewolucyjną 1794 — F. D. Książnina	108
Po przegranej batalii maciejewskiej	110
Wiersz pod portretem Kościuszki	111
Summus amor patriae	111
Ad Thad. Kościuszek manes Polonorum — przez F. B.	111
Do Tadeusza Kościuszki poległ na placu bitwy Polacy —	
przez Ks. S. M.	112
Epigramma Thad. Kościuszek — Wiersz Tad. Kościusz-	
kowi — A. Łabęckiego	112
Thad. Kościuszek de se ipso — Tadeusz Kościuszek o sa-	
mym sobie — A. Łabęckiego	115
Programma — Anagramma — Epigramma	118
Do obywatela Al. Linowskiego	119
Wiersz na narodzenie się... Tadeusza Stanisława Igna-	
cego Zakrzewskiego — przez L. J. L.	119
Do Tadeusza Matuszewica — F. D. Książnina . . .	121

Przypisy

Pobudki wojenne	123
Marsylianki kościuszkowskie	129
Liryka religijna	132
„ satyryczna	133
„ narracyjna	139
„ pochwalna	142